

האמני יום יבוא

מחזה מוסיקלי חדש בהשראת סיפור חייה של יפה ירקוני
מאת: גיא חרוז - בימוי: אלכר נהר גרויסמן

הבימה
התיאטרון הלאומי

האמיני יום יבוא

מאת: גיא מרז

עינת שרוף, אילי עלמני, גילה אלמגור-אגמון, גלית גיאת

דרמטורגיה: אלון אופיר וארז דריגס
בימוי: אלדר גוהר גרויסמן
ניהול מוזיקלי ועיבודים: ליאור רונן
עיצוב תפאורה: אדם קלר
עיצוב תאורה: נדב ברנע
עיצוב תלבושות: אביעד אריק הרמן
כוריאוגרפיה: תות מולאור
עיצוב סאונד: אלעד דדון
קורפטיציה, פסנתר וסמפלר:
ליאת פרלוב/גיורא ליננברג
עוזרת במאי: דנה פלטר
מנהלת הפקה: יעלי פורת

משתתפים:

יפה ירקוני (בת 70)

יפה ירקוני (בת 50)

יפה ירקוני (בת 20)

רינה

קובי

ד"ר עציוני

מוטקה

נדב/אורי

בונדק

חיים גורי

נתן פלג

שרה

מיכאלה רובין

הלהקה

גילה אלמגור-אגמון

עינת שרוף/גלית גיאת

אילי עלמני

ליליאן ברטו

פיני קדרון

טל מוסרי

עודד לאופולד

גל גולדשטיין

שחר רז

טל קלאי

מתן שביט/ניר זליחובסקי

מאיה מדג'ר

רונית אפל

עודד סנדטש, אלינור פלקסמן,

אביתר בר-דוד

עינת שרוף

טל קלאי, גלית גיאת, עודד סנדטש

מנהלות הצגה: דנה פלטר, יעלי פורת

הצגה ראשונה: 22.02.2024, מרכז דוהל

משך ההצגה: שעתיים (כולל הפסקה)

עריכת תכניה: רמי סמך

צילום סטילס: כפיר בולוטין

צילום ועיבוד תמונת כריכה: משה נחומוביץ

עיצוב תמונת כריכה ותכניה: דפנה זילברשטיין

ההצגה הופקה בתמיכתם האדיבה של דיתה ואלכס לנדסברג

מראשית הקריירה שלה ככוכבת בתי הקפה ומועדוני הלילה של תל אביב ועד ימיה האחרונים בבית החולים ידעה יפה ירקוני, מי שכונתה "זמרת המלחמות", טלטלות בחייה הפרטיים והמקצועיים. בשנת 2002, לאחר קריירה ענפה של עשרות שנים ותרומה אדירה לתרבות הישראלית, חלה התדרדרות במצבה הבריאותי. בעודה סובלת מסימנים ראשונים של מחלת האלצהיימר, העניקה ריאיון חגיגי ל"גלי צה"ל" שבו ביקרה את התנהלות הצבא בשטחים. להפתעתה, קהילת האמנים הפנתה לה עורף ואף נשמעו קולות הקוראים לשלול ממנה את "פרס ישראל". המחזה עוסק בפער בין התדמית הציבורית לבין חייה הפרטיים של אחת מעמודי התווך של המוסיקה הישראלית, אשר נלחמה על יציבות נישואיה, שמירת הקריירה הציבורית ועל שלום בית – במדינה ובביתה שלה. יפה ירקוני הייתה לוחמת אמיתית בכל החזיתות, המשפחתית וגם הלאומית. במחזה שזורים מיטב שיריה הגדולים, וההצגה כולה היא הצדעה לתרבות הישראלית בכלל ולתרומתה של יפה ירקוני למוסיקה הישראלית בפרט.

עינת שרוף, גילה אלמנור-אגמון, אילי עלמני, עודד לאופולד, גל גולדשטיין, ליליאן ברטו

"עיניים ירוקות" - להיט ראשון על גבי תקליט 78 סיבובים לדקה

הקריירה של יפה ירקוני החלה בקפה "צליל" בגבעתיים שהיה שייך לאמה מלכה. שם הייתה שרה ומלווה עצמה בפסנתר. באחת החופשות מהצבא, הוצע לה לגשת לאולפן ההקלטות היחיד שהיה בתל אביב, "רדיו דוקטור", כדי שתנסה את קולה בהקלטה. יפה הגיעה אל האולפן, ישבה ליד הפסנתר ושרה בהתלהבות את השירים "הפינג'אן", "בערבות הנגב", "הורה נהלל" ו"עיניים ירוקות". תנאי ההקלטה היו פרימיטיביים ביותר והן נעשו באמצעות חריטה ישירה של התקליט על גבי מכונת ההקלטה. בזמן שיפה שרה את השיר המתורגם "עיניים ירוקות" (נוסח עברי: הלל אביחנן ברגמן, לחן: נלו מנזטי), סימן לה המקליט, בעל האולפן רלף הלינגר, כי התקליט הולך ונגמר. יפה אלתרה בפסנתר והפסיקה את השיר באמצע המשפט. לאחר ההקלטה שבה יפה למחנה ולא ידעה שהתקליט עם "עיניים ירוקות" הגיע אל הרדיו. כעבור שבוע שמעה את עצמה מעל גלי האתר בתכנית "כבקשתך" (תכנית ששודרה ברדיו מדי שבת בשעה עשר בבוקר), מנוגנת מעל גבי תקליט 78 סיבובים בדקה. כאשר הגיעה שוב לתל אביב, ניגשה יפה אל "קפה נוסבאום", מרכזם של חובבי המוזיקה באותם הימים ששכן על הטיילת. בהתרגשות, פנתה אל בעל בית הקפה ואמרה לו: 'אני יפה גוסטין, אפשר לשמוע את התקליט עם "עיניים ירוקות"?' התקליט כבר משופשף, ענה לה, 'חוץ מזה, כבר היו פה ארבע בחורות שאמרו שהן יפה גוסטין וביקשו לשמוע את השיר'. יפה הוציאה כרטיס חייל ועצרה את נשימתה. נדמה היה לה שכל האנשים על הטיילת משתתפים בחווייתה ועוצרים אף הם את נשימתם. שנה לאחר מכן החליטה יפה להקליט את השיר בחברת "הד ארצי" כפי שהוא במקור, אבל איש לא רצה לשמוע את אותו, כולם רצו את הביצוע בנוסח המאולתר.

מבוסס על הפרק הראשון בחוברת "יפה ירקוני - בשר בסיפור ובתמונה", 1970

האלחוטאית שהייתה לזמרת

עם פרוץ מלחמת העצמאות, התגייסה יפה ירקוני (אז נוסטין) לחטיבת "גבעתי" כאלחוטאית. "גבעתי" (תש"ח), היחידה המובחרת של החי"ש (חיל השדה של ארגון "ההגנה"), הוקמה בתל אביב, בניגוד לפלמ"ח שהתהווה מתוך ההכשרות המגויסות. משום שחיילי החטיבה לא השתייכו לתנועות הנוער ואף הואשמו כי הם מבלים את זמנם בבתי הקפה של תל אביב, דבק בהם שלא בצדק התואר "נוער הזהב". בהפוגות בין הקרבות העזים, הייתה יפה שרה להם, באמצעות האלחוט, רפרטואר שכלל שירים אותם ביצעה ליד הפסנתר בבית הקפה "צליל" של אמה. שם, לצד הריקודים הסלוניים של תל אביב הקטנה, הושרו בפיה שירים בסגנון אירופי במקצבי הטנגו והוואלס, ביניהם: "חביבי" ו"ארצנו הקטנטונת". שירים אלה שביצעו במקור ג'ני לוביץ' ומינה ברן, כוכבות התיאטרון המוסיקלי "לי לה לו", הפכו ללהיטים בחטיבה. לאחר שהבמאי והפזמונאי טולי רביב פנה בהצעה למפקד "גבעתי", שמעון אבידן, להקים בחטיבה להקת בידור נולד "החישטרון" (הלחם בסיסים של המילים חי"ש ותיאטרון). בין ארבעת החברים הראשונים של הלהקה נמנתה גם יפה ירקוני שהתקבלה בתחילה כרקדנית. ל"חישטרון" לא היו חומרים מקוריים משום שמשוררי דור תש"ח, חיים חפר וחיים גורי, כתבו בלעדית ללהקת הפלמ"ח - "הציזבטרון". זו הסיבה שרפרטואר הלהקה שחבריה, כמו החטיבה עצמה, נחשבו "עירוניים" נשען בתחילה על השירים שביצעה ירקוני כאלחוטאית. זמן קצר לאחר מכן, הצטרף לרפרטואר גם "עיניים ירוקות", השיר הראשון שהקליטה. עד אז, התייחסה יפה לשירה כתחביב בלבד ומי שזוהתה כסולנית הלהקה, הייתה הזמרת האובה צדוק. הרפרטואר "הסלוני", השונה כל כך מזה הפלמ"חניקי, הלך והתרחב בזכות טולי רביב ובזכי פנחסי (פנחס אריאל), חבר נוסף בלהקה. רביב, שסימן את יפה כזמרת, כתב למענה את "שחרחרת" ו"אל נא תאמר לי שלום" שהפכו ללהיטים. השירים בעלי הגוון הרומנטי והמתקתק הגיעו גם לאוזניהם של אנשי הפלמ"ח שאימצו וזימרו אותם, בתחילה בסתר ואחר כך בגלוי. בעידודו של רביב הפכה יפה לסולנית הלהקה ובתור שכזאת, זכתה לבצע את השירים "בערבות הנגב" ו"האמיני יום יבוא", הלהיט החשוב ביותר של "החישטרון" שנמסרו לידיה מהשחקן רפאל קלצ'קין. מילות השירים והתווים שיצאו לאור בחברות התווים "נגן" (יזאל שרייבר), "טריאולה" (אגון גולדברג) ו"ניל רון" (בזכי פנחסי) על גבי דפים כפולים, זכו להצלחה ונמכרו היטב. כאשר הוקמה חברת התקליטים "הד ארצי", חיפשו מנהליה את האלחוטאית שהייתה לזמרת, כדי להחתימה לקבוצת האומנים הראשונה של החברה. וכך, עוד בהיותה חיילת, החלה יפה להקליט שירים לשוק הבידור האזרחי לצד שירותה בלהקה הצבאית.

מבוסס על ראיונות שהעניקה יפה ירקוני לתקשורת לאורך השנים

אביתר בר-דוד, רונית אפל, ניר אליחובסקי, אילי עלמני, עודד סנדשט, מאיה מדג'ר, אלינור פליקסמן, שחר רז

לאהובה ביום המלחמה - האמיני יום יבוא!

ב-31 למרץ 1959, פורסם במדור "מכתבים למערכת" של עיתון "הארץ" מכתב שהפתיע רבים מן הקוראים. אחת עשרה שנה לאחר שפורסם ובוצע על ידי יפה ירקוני נחשף בו, לראשונה, שמו של מחבר השיר "האמיני יום יבוא". עד להופעת המכתב במערכת היה ידוע, ללא כל צל של ספק, כי מחבר השיר שביטא היטב את רחשי הלב של לוחמי תש"ח, הוא שחקן תיאטרון "הבימה" רפאל קלצ'קין. המכתב שפורסם הפך את הקערה על פיה - מחבר השיר, כך נכתב, היה החייל יצחק (סמיטי) סמוטריץ, אשר נפל בקרב שהתחולל במשטרת לטרון (30.05.1948). הסתבר, כי לאחר מותו, פורסם בכרך א' של מפעל הנצחה "גווילי אש" שירו "לאהובה ביום-המלחמה" שכתב לבת זוגו, אשר כלל את השורות: "האמיני, יום יבוא עוד - / טוב יהיה! אבטיח לך / אז אחבקך מאוד מאוד / והכל אשכיה לך!". חודשיים לפני כן, בערב מבצע "נחשון" (4.04.1948), מסר רפאל קלצ'קין שיר חדש ליפה ירקוני, חברת להקת "החישטרון" דאז וביקש ממנה ללמד את הפזמון החוזר לפני צאת החיילים לקרב. החיילים שלמדו את הפזמון: האמיני יום יבוא / טוב יהיה מבטיח לך / לחבק אותך אבוא / והכל אשכי לך", היו אלה שפרצו את הדרך לירושלים. ב-2 ליוני 1959, פורסמה תגובתו של קלצ'קין שבה הודה כי השיר שנדפס ב"גווילי אש" אכן נכתב על ידי חייל שהקדיש אותו לחברתו טרם נפילתו בקרב. את פרסום והצלחת השיר, הוא ייחס לנוסח שכתב ירקוני. כיצד הגיע השיר לידיי של רפאל קלצ'קין? אחת הסברות היא שבסמוך למצב "נחשון", פגש יצחק סמוטריץ את קלצ'קין ומסר לו את השיר במטרה שיולחן. בעת עיבוד הטקסט קוצצה שורת הדגל של השיר והשורה "האמיני יום יבוא עוד" הפכה ל"האמיני יום יבוא".

גלית ניאת והלהקה

דף מילות השיר. באדיבות טובה שרייבר, הוצאת "נגן"

רב"ט יצחק סמוטריץ (1948 - 1925)

עינת שרוף והלהקה

מידע זה הוא חלק ממפעל הנצחה הממלכתי "יזכור", שנערך ע"י משרד הביטחון

השירים

שחרחרות

אורי

את חכי לי

חביבי

קרה זה רק הפעם

הפרוטה והירח

ארצנו הקטנטונת

אל נא תאמר לי שלום

באב אל וואד

הן אפשר

היו זמנים

מול הר סיני

צ'יזבט

הפינג'אן

רבתיי ההיסטוריה חוזרת

נאצר מחכה לרביץ

על הגורן בליל לבנה

בערבות הנגב

האמיני יום יבוא

אנו נפגש

כשהיינו ילדים

עגלה עם סוסה

ליל סתני

מילים ולחן: טולי רביב

מילים: רפאל קלצ'קין | לחן: יששכר מירון

תרגום: אברהם שלונסקי | לחן: שלמה דרורי

מילים: שמואל פישר | לחן: אדמונד עגן

מילים: אברהם ברושי | לחן: בובי פנחסי

מילים: חיים חפר | לחן: הארי ורן

מילים: שמואל פישר | לחן: צבי גולד-זהבי

מילים ולחן: טולי רביב

מילים: חיים גורי | לחן: שמואל פרשקו

מילים: חיים חפר | לחן: דוד זהבי

מילים: חיים חפר | לחן: משה וילנסקי

מילים: יחיאל מוהר | לחן: משה וילנסקי

מילים: חיים חפר | לחן: משה וילנסקי

מילים: חיים חפר | לחן: עממי ארמני

מילים: חיים חפר | לחן: שמואל פרשקו

מילים: חיים חפר | לחן: עממי

מילים: ירמיהו רוזנצוויג | לחן: עממי יידי, ירמיהו רוזנצוויג

תרגום: רפאל קלצ'קין | לחן: מנשה בהרב, ליאוניד שוכין

מילים: יצחק סמוטריץ, רפאל קלצ'קין | לחן: מנשה בהרב

מילים: ישראל יצחקי | לחן: ישראל יצחקי, בובי פנחסי

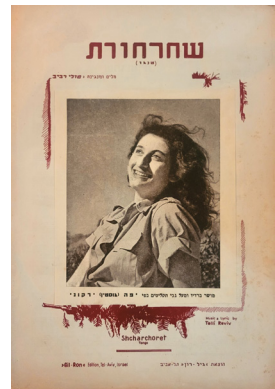
מילים: אורי אסף | לחן: משה וילנסקי

מילים ולחן: אבשלום כהן

מילים: חיה כהן | לחן: חיים צור

דפי מילות שירים בהוצאת "נגן" (יואל שרייבר) ו"טריאוולה" (אגון גולדברג)

דף מילות השיר "שחרחרות" באדיבות טובה אריאל, הוצאת "ניל-רון"

יפה ירקוני שלי

אשת העולם הגדול ששרה ומנחה את עצמה בשפות שונות. לומדת כל הזמן, מחדשת ומתחדשת. זמרת שהיא בדרנית. פרטואר ישראלי ובינלאומי. מצחיקה עד כלות ומרגשת עד דמעות. יפה הייתה משעשעת בנסיעות. במסע ההופעות בארגנטינה, החליטה שאני מכור לסלט פירות עם קצפת. לילה אחד, אחרי הופעה שבה התווכחנו... החליטה לשלוח לי בשירות חדרים, בשלוש לפנות בוקה, קערה ענקית של סלט פירות עם קצפת. במופע האחרון, החלטתי להשיב לה כגמולה והפכתי לה את סדר הטקסטים בהנחיה הפונטית... אל פחד... יפה עלתה על העניין מהר מאד והנחתה בספרדית. בעל פה. יפה ירקוני שלי הייתה חברה טובה, דואגת, אכפתית, רגישה, אמא מופתית וסבתא גאה ומכורה. האמן הגדול מסוגו בישראל ומייצגת מספר אחת בעולם של המדינה. הגעגוע עצום.

עוזי אסנר

מנהלה המוזיקלית של יפה ירקוני, מפיק אלבומיה ומלווה בהופעותיה בארץ ובעולם

עודד לאופולד, רונית אפל

ליליאן ברטו, פני קרון

גלית גיאת, עודד לאופולד

עינת שרוף

מתן שביט, שחר רז

טל קלאי, אילי עלמני

טל מוסרי, גילה אלמגור-אגמון

אילי עלמני, מאיה מדג'ר

הגית ברחוב דב הוז 23 בתל אביב

את התואר: "זמרת המלחמות" שדבק ביפה ירקוני היא תיעבה. בכל הראיונות שערכתי איתה ברדיו ובטלוויזיה, היא נהגה לומר לי: "אז מה אם בכל המלחמות הופעתי בפני החיילים בחזית? הרי כל חיי אני פועלת למען השלום ושרה גם על אהבה! חורה לי שמדביקים אותי רק למלחמות". נעמי שמר שיפה ירקוני הייתה הזמרת המפורסמת הראשונה ששרה את שירי הילדים שלה, תיקנה זאת במעט לבקשתה בשיר הביוגרפי הנפלא שהקדישה לה לכבוד זכייתה בפרס ישראל לזמר עברי במילים: "אחר כך בג'יפ שלי דהרתי/בדרכי עפר מוכות חלום/בכולן עברתי לי ושרתי/ על המלחמה והשלום".

מעבר להיותה אישה דעתנית ולוחמת צדק, עניין שעלה לה לא אחת בחבטות כואבות בכנפי הקריירה המפוארת שלה, הייתה ירקוני אישה חמה, אוהבת אדם, ליברלית וטולרנטית. זכייתי לבלות שעות ארוכות בסלון ביתה ברחוב דב הוז בתל אביב. בסלון החם הזה התארח לאורך השנים שורה אינסופית של אמנים ויוצרים בהם: שייקה אופיר, מייק ברנט, יוסי בנאי, בומבה צור, ישראל יצחקי, יונתן כרמון, דודו דותן, אהוד מנור, אבי קורן ויבדלו לחיים: עדנה גורן, שולה חן, עופרה פוקס, עדה לזרוביץ' ועוד רבים. כולם התקבצו סביב ה"סיקסוֹקָה" - קדירת מרק הירקות הקווקזי עם ניחוחות השום והלימון ש"העמידה" בקביעות לכל מי שמגיע לבקר. אני זוכר אותה מסבירה לאורחים שאף אישה קווקזית לא יכולה להרשות לעצמה לפשל בבישול שלה, כי זה יוריד אותה לתחתית בורסת השידוכים. לצד אותם שמות נוצצים היו מגיעים להתארח החברים והחברות שעבדו לצידה ללא הבדל מעמד, מין או מגדר. לצד זוגות להט"בים היו שם גם עובדיה. כולם נחשבו מבחינתה לבני משפחה אהובים, בהם עובדת משק הבית והתופרת שתפרה על פי עיצוביה של יפה שמלות חדשות מפרימתן של ישנות. החשיבה האמנותית שלה להופיע על הבמה כדמות אייקונית, בתקופה בה הרוב לבשו בגדי חאקי וסנדלים, הייתה הרבה לפני שהמונח "מותג אופנה" היה בכלל בלקסיקון הישראלי. היא הביאה משהו אחר, פנטזיה. כך גם היה בתחום המוסיקלי. "עיניים ירוקות" שירה המוקלט הראשון נחשב לשיר הפופ הישראלי הראשון. היא העזה לבצע שירים סלונים כשרובם שרו מסביבה רק שירי "הו-הו" לאומיים מסביב למדורה. מי ששוטט בסלון ההוא של ירקוני בתל אביב, חווה מסע מוזיאלי במנורת הזמן הפרטית והבין לאומית שלה. קירות הבית היו עמוסים בתמונות מהופעותיה בכל העולם, וצילומים עם ענקי תרבות בהם פרנק סינטרה, דני קיי, ג'רי לואיס, לואי ארמסטרונג, שארל אזנבור, ז'אק ברל ואחרים.

כל אירוע חברתי בסלון של יפה הסתיים תמיד סביב הפסנתר בשירת כל האורחים. הצלילים בקעו ממרפסת הבית ובראשם קולה של יפה, השרה שוב את השירים מ"עיניים ירוקות", דרך "האמיני יום יבוא", "רבותי ההיסטוריה חוזרת", "כל היונים", "בובה בובה בובתי" ועד: "אנו ניפגש" - שלאגר של ישראל בשנת 1950, אותו ביצעה יפה בדואט עם ישראל יצחקי ידידה הטובה, גם הוא כמוה יליד דצמבר 1925 שהיה אורח קבוע בסלון. אבל אין ספק, הדבר החשוב ביותר עבור יפה הייתה המשפחתיות. בכל אירוע היא הדגישה את מחויבותה הראשונה לבנותיה אורית, תמי ורותי, נכדיה וניניה. "הם האושר הגדול של חיי", היא נהגה להצהיר בגאווה. "בלי האהבה שלהם - הקריירה לא הייתה שווה גרוש".

יואב גינאי, פזמונאי, חוקר תרבות. איש גלי צה"ל, פברואר 2024

גילה אלמגור-אגמון

1967,

צילום: בוריס כרמי.
אוסף מיתר, האוסף
הלאומי לתצלומים על
שם משפחת פריצקר,
הספרייה הלאומית
Meitar Collection,
The Pritzker
Family National
Photography
Collection, The
National Library of
Israel

1967, צילום: דוד אלדך, לע"מ

נל בולדשטיין, אילי עלמני

2000, צילום: אבי אוהיון, לע"מ

1945, צילום: אפרים ארדה

1979, צילום: יעקב סער, לע"מ

בתכניית ההצגה נעשה שימוש בשערי דפי שירים. אנו מכבדים את זכויותיהם של בעלי זכויות היוצרים והשקענו מאמצים באיתורם לצורך שימוש בהם. כל עוד לא אותרו בעלי הזכויות, השימוש יעשה על פי סעיף 27 לחוק זכויות יוצרים תשס"ח-2007. בעלי הזכויות מוזמנים לפנות באמצעות דואר אלקטרוני לכתובת archive@habima.org.il בבקשה למתן קרדיט או לחדול מעשיית השימוש ביצירה. תודה!